

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้องต่อร่างแนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทย

เรื่อง การบริหารจัดการความเสี่ยงของการใช้งานระบบปัญญาประดิษฐ์

(Guiding Principles for Artificial Intelligence Risk Management)

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาร่างแนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การบริหารจัดการความเสี่ยงของการใช้งานระบบปัญญาประดิษฐ์ โดยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นได้ ดังนี้

1. วิธีการ จำนวนครั้ง และระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น

1.1 การรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ธนาคารแห่งประเทศไทย (www.bot.or.th) จำนวน 1 ครั้ง ตั้งแต่วันที่ 12 มิถุนายน 2568 - 30 มิถุนายน 2568 ทั้งนี้ ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็นและรายละเอียดของประเด็นที่นำไปรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ปรากฏตามเอกสารแนบ

2. ผู้เกี่ยวข้องในการรับฟังความคิดเห็น

สถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจ และผู้ประกอบการธุรกิจระบบและบริการการชำระเงิน ภายใต้กำกับ

3. ผลการพิจารณา

ในการรับฟังความคิดเห็น ผู้ที่แสดงความคิดเห็นได้ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อร่างแนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การบริหารจัดการความเสี่ยงของการใช้งานระบบปัญญาประดิษฐ์ ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้พิจารณาความเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ และได้นำมาประกอบการพิจารณาจัดทำแนวนโยบายดังกล่าว โดยสามารถสรุปความคิดเห็นในแต่ละประเด็นได้ ดังนี้

ประเด็นที่มีการแสดง ความคิดเห็น	ผู้ที่แสดง ความคิดเห็น	ความคิดเห็น	ผลการพิจารณา
นิยาม	สถาบันการเงิน	- เสนอให้ปรับคำนิยาม เนื่องจากนิยามในปัจจุบันไม่ครอบคลุม AI model ที่อาจพัฒนาขึ้นในอนาคต อีกทั้งหากระบบนี้ จะต้องกำหนดความหมายและขอบเขตของประเภทที่ยกตัวอย่าง ให้ชัดเจนเพื่อการตีความและความเข้าใจที่ถูกต้อง - เสนอให้มีการปรับใช้คำนิยามจากองค์กรต่างประเทศ - เสนอให้ระบุประเภท AI ที่เข้าข่ายและไม่เข้าข่ายใน Q&A	ธปท. กำหนดนิยามระบบ AI สอดคล้องกับ มาตรฐานสากลและผู้กำกับดูแลอื่น อย่างไรก็ตาม ได้ปรับนิยามในแนวนโยบายให้ชัดเจน และขยายความเพิ่มเติมตัวอย่างระบบ AI ที่ไม่ ครอบคลุมตามแนวนโยบายฉบับนี้ใน “คำถาม – คำตอบแนบท้าย”
แนวนโยบาย ส่วนที่ 1 ข้อ 1)	สถาบันการเงิน	- เสนอให้ขยายความเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกำหนดบทบาทหน้าที่ และขอบเขตความรับผิดชอบของคณะกรรมการและผู้บริหาร ระดับสูงอย่างชัดเจน	ธปท. ปรับถ้อยคำในแนวนโยบายให้ชัดเจน
แนวนโยบาย ส่วนที่ 1 ข้อ 2)	สถาบันการเงิน	- เสนอให้ปรับข้อความให้การกำหนดนโยบาย AI ควรพิจารณา ความสอดคล้องกับกลยุทธ์ขององค์กร แทนการระบุทิศทางกล ยุทธ์ไว้ในนโยบาย	ธปท. ปรับถ้อยคำในแนวนโยบายให้เหมาะสม
	สถาบันการเงิน	- เสนอให้อธิบายคำนิยามคำศัพท์ตามหลัก FEAT เพื่อให้ผู้ ให้บริการทางการเงินเข้าใจความหมายและความคาดหวังของ ธปท. ได้ตรงกัน	ธปท. ปรับถ้อยคำในแนวนโยบายให้ชัดเจน
แนวนโยบาย ส่วนที่ 1 ข้อ 3) (3.1)	สถาบันการเงิน	- เสนอให้มีการกำหนดการบริหารจัดการความเสี่ยงให้ครอบคลุม และชัดเจน ทั้งนี้ อาจพิจารณาการจัดระดับความเสี่ยงของระบบ AI เช่น “ความเสี่ยงสูง” หรือ “ต้องห้าม”	ธปท. พิจารณาแล้วยังคงแนวทางเดิม แนวนโยบายนี้กำหนดหลักการบริหารจัดการความ เสี่ยงของการใช้งานระบบ AI โดยผู้ให้บริการ ทางการเงินสามารถพิจารณาจัดระดับความเสี่ยง และผลกระทบของการใช้งานระบบ AI ที่มีต่อการ

			ดำเนินธุรกิจและลูกค้า ตามกรอบนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กร
แนวนโยบาย ส่วนที่ 1 ข้อ 3) (3.2)	สถาบันการเงิน	- เสนอให้กำหนดการมีส่วนร่วมของมนุษย์ตามระดับความเสี่ยงของลักษณะงาน เนื่องจากอาจไม่มีทรัพยากรเพียงพอในการ oversight ทุกกระบวนการตัดสินใจของ AI โดยเฉพาะการ มี human in the loop อาจขัดกับเป้าหมายของการนำ AI มาใช้ - เสนอให้กำหนดรายละเอียดใน Q&A เพื่อกำหนดมาตรฐานให้ชัดเจนว่าในกรณีใดต้องใช้ oversight แบบใด	รพท. ปรับถ้อยคำในแนวนโยบายให้เหมาะสม โดยผู้ให้บริการทางการเงินสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมตามความเสี่ยง
แนวนโยบาย ส่วนที่ 1 ข้อ 3) (3.3)	สถาบันการเงิน	- เสนอให้ปรับข้อความให้ผู้ให้บริการทางการเงินสามารถพิจารณาความเหมาะสมของลักษณะการให้บริการของระบบ AI กรณีการมีตัวเลือกให้ลูกค้าสามารถ disable หรือ bypass บริการด้วยระบบ AI ด้วยเหตุผลด้านประสิทธิภาพ ทรัพยากร และความคุ้มค่าในการลงทุนระบบ โดยอาจจะระบุขอบเขตบริการที่จำเป็นต้องมีตัวเลือก หรือจัดระดับว่าลูกค้าสามารถ disable บริการไหนได้บ้าง หรือมีข้อยกเว้นบริการที่ไม่จำเป็นต้องมีตัวเลือก - เสนอให้ผู้ให้บริการทางการเงินสามารถมีทางเลือกในการแจ้ง และเปิดเผย รวมทั้งตัวเลือก disable หรือ bypass การให้บริการด้วยระบบ AI ต่อลูกค้า ให้สามารถทำได้ทั้งก่อนและระหว่างการใช้บริการ - เสนอให้กำหนดให้ชัดเจนว่าระบบ AI สำหรับงานที่ได้ตอบกับลูกค้า ครอบคลุมกรณีใดบ้าง	รพท. ปรับถ้อยคำในแนวนโยบายให้เหมาะสม โดยผู้ให้บริการทางการเงินสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมตามความเสี่ยง

แนวนโยบาย ส่วนที่ 2 ข้อ 1) (1.1)	สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับ	- ควรเพิ่มรายละเอียดแนวทางและประเมินคุณภาพข้อมูล หรือให้อ้างอิงไปแนวนโยบาย เรื่องการกำกับดูแลข้อมูล - แนวทางควบคุมและประเมินคุณภาพของข้อมูล ต้องอ้างอิงตาม Standard ไตหรือไม่	รพท. ขยายความเพิ่มเติมใน “คำถาม – คำตอบแนบท้าย”
แนวนโยบาย ส่วนที่ 2 ข้อ 1) (1.3)	สถาบันการเงิน	- เสนอให้ปรับข้อความให้กว้างขึ้นและไม่จำกัดหรือปิดกั้นในการใช้เทคโนโลยีหรือวิธีการดูแล เนื่องจาก DLP อาจใช้ไม่ได้ในทุกกรณีเพื่อป้องกันเหตุดังกล่าว	รพท. ปรับถ้อยคำในแนวนโยบายให้เหมาะสม โดยผู้ให้บริการทางการเงินสามารถเลือกใช้วิธีการได้ตามความเหมาะสม
แนวนโยบาย ส่วนที่ 2 ข้อ 2) (2.1)	สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจบริการการชำระเงินภายใต้การกำกับ	- เสนอให้กำหนดตัวอย่างตัวชี้วัดหรือเกณฑ์การควบคุมและประเมินประสิทธิภาพของโมเดลตามระดับความสามารถของ AI อย่างชัดเจน เช่น เกณฑ์ความแม่นยำของ Biometric	รพท. พิจารณาแล้วยังคงแนวทางเดิมแนวนโยบายนี้กำหนดหลักการ โดยผู้ให้บริการทางการเงินสามารถเลือกใช้วิธีการได้ตามความเหมาะสมกับลักษณะการใช้งาน
แนวนโยบาย ส่วนที่ 2 ข้อ 2) (2.2)	สถาบันการเงิน	- ยกตัวอย่างประกอบเพิ่มเติม เกี่ยวกับข้อมูลหลากหลายรูปแบบที่ควรนำมาใช้ในการทดสอบตามที่มีการระบุไว้ในเอกสาร เช่น ข้อมูลชุดใหม่ (unseen data) ข้อมูลที่มีลักษณะคลาดเคลื่อนจากข้อมูลเรียนรู้ ข้อมูลกรณีพิเศษ (edge case)	รพท. ขยายความเพิ่มเติมใน “คำถาม – คำตอบแนบท้าย”
แนวนโยบาย ส่วนที่ 2 ข้อ 2) (2.3) และ (2.4)	สถาบันการเงิน	- เสนอให้ปรับข้อความไม่ให้จำกัดวิธีการหรือแนวทางลดความเสี่ยง	รพท. ปรับถ้อยคำในแนวนโยบายให้เหมาะสม โดยผู้ให้บริการทางการเงินสามารถเลือกใช้วิธีการได้ตามความเหมาะสม

อื่น ๆ	สถาบันการเงิน สถาบันการเงิน เฉพาะกิจ และผู้ ประกอบธุรกิจ บริการการชำระ เงินภายใต้การ กำกับ	- เสนอให้แนวนโยบายกล่าวถึงความเสี่ยงทางกฎหมายทั้งในแง่ ของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หรือกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และความเสี่ยงทาง กฎหมายจากการสร้างข้อมูลที่บิดเบือนและข้อมูลเท็จ การนำ ข้อมูลที่มีลิขสิทธิ์มาใช้งาน	รพท. ขยายความเพิ่มเติมใน “คำถาม – คำตอบ แนบท้าย”
	สถาบันการเงิน	- เสนอให้กำหนดแนวนโยบายที่แยกแนวทางการบริหารความ เสี่ยงสำหรับกรณีพัฒนาเอง ออกจากการใช้บริการระบบ AI สำเร็จรูปอย่างชัดเจน	รพท. ขยายความเพิ่มเติมใน “คำถาม – คำตอบ แนบท้าย”